

Energie- en klimaatactieplan

Het addendum bij het energie- en klimaatactieplan van

Kasterlee

kwam tot stand met de hulp van provincie Antwerpen en IOK

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Pijlers	3
3	Speerpunten en doelstellingen 2026-2030	10
4	Steracties	14
5	Klimaatbegroting	17

1 Inleiding

Het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie werd in 2008 door de Europese Commissie gelanceerd met de ambitie om lokale besturen te engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen hanteren dit als beleidskader voor hun klimaatbeleid. Ze worden hiervoor ondersteund door de territoriale coördinatoren: de Vlaamse overheid, de provincies en de streekintercommunales.

In de Kempen is het project gekend onder de naam Kempen2030. Ondertekenaars van Kempen2030 concretiseren in deze samenwerking de visie van het Burgemeestersconvenant:

“Met het burgemeestersconvenant engageren we ons om stappen te zetten richting koolstofarme en veerkrachtige dorpen en steden met toegang tot betaalbare, veilige en duurzame energie.”

Als onderdeel van het Europees Burgemeestersconvenant zullen we doorgaan met (1) het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen op ons grondgebied, (2) het vergroten van de veerkracht en de voorbereiding op de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en (3) het aanpakken van energiearmoede als een van de belangrijkste maatregelen om een rechtvaardige overgang te waarborgen.

In 2019 ondertekende Gemeente Kasterlee het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie. Op 22 juni 2021 keurde de gemeenteraad het energie- en klimaatactieplan goed. Het plan omvat een probleemanalyse, de visie en doelstellingen richting 2030 en acties voor de periode 2020-2025. Dit engagement voor een gezonde en leefbare regio werd hernieuwd tijdens de Staten-Regionaal van de Kempen op 13/06/2025.

In dit addendum worden binnen het kader van dit energie- en klimaatactieplan: (i) de pijlers gedefinieerd; (ii) de speerpunten en doelstellingen tijdens de meerjarenplanning 2026-2031 weergegeven; (iii) steracties diepgaander uitgewerkt en (iv) de klimaatbegroting weergegeven.

Dit addendum werd opgemaakt met ondersteuning van provincie Antwerpen en IOK. De rapportage zal jaarlijks gebeuren met een toelichting aan de gemeenteraad. Het cijfermateriaal voor het opvolgen van de indicatoren zal verlopen via Provincie in cijfers.

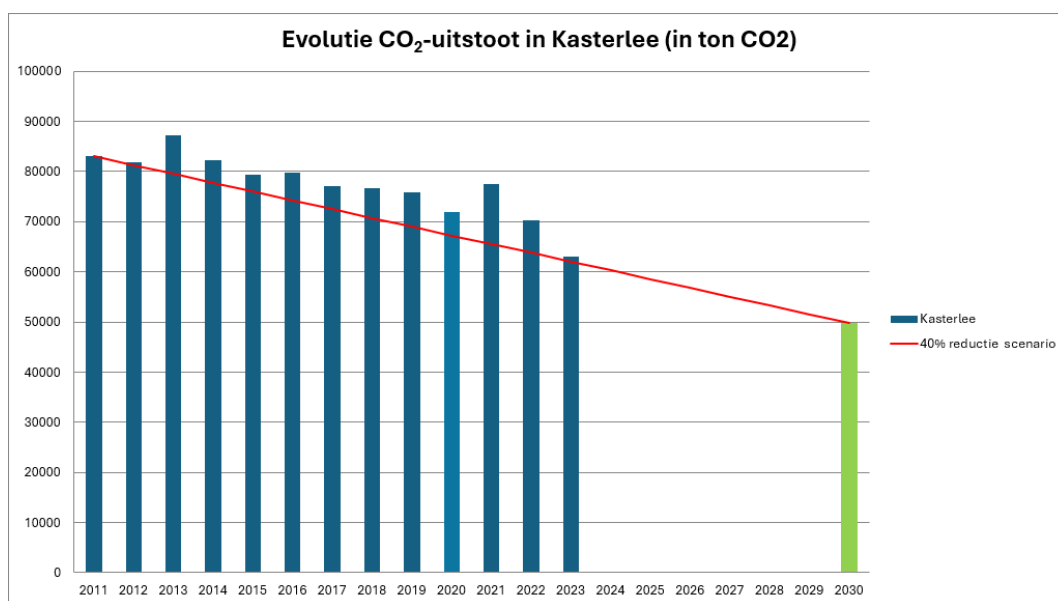
2 Pijlers

Het Burgemeestersconvenant en de lokale klimaatplannen zijn opgebouwd rond drie pijlers: mitigatie, adaptatie en energiearmoede. Hieronder worden deze pijlers verder toegelicht.

2.1 Mitigatie: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

We willen tegen 2030 **40% minder CO₂** uitstoten t.o.v. 2011¹. Dat wil zeggen dat er in 2030 in Kasterlee nog maximum 49.755 ton CO₂ uitgestoten mag worden. In 2023 werd er ca. 65.685 ton CO₂ uitgestoten. De uitstoot is tussen 2011 en 2023 met 20,4% gedaald. Kasterlee moet blijvend inspanningen leveren om de doelstelling te halen.

De doelstelling voor 2030 blijft hetzelfde en ligt in lijn met de Vlaamse en nationale klimaatdoelstelling voor België.² Tegen 2050 zal de hele EU, conform de Europese klimaatwet, klimaatneutraal moeten zijn.

¹ Bron: Alle CO₂-cijfers komen van de inventarissen die het VITO maakt in opdracht van Departement Omgeving en VEKA. Te raadplegen via provincies in cijfers.

² Het is complex om deze doelstellingen met elkaar te vergelijken, aangezien het om verschillende sectoren, broeikasgassen en referentiejaar gaat. Ondertekenaars verbinden zich er toe om: 'middellange- en langetermijndoelstellingen vast te stellen die stroken met de EU-doelstellingen (Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55% tegen 2030 t.o.v. 1990) en minstens even ambitieus zijn als onze nationale doelstellingen'.

2.2 Adaptatie: de veerkracht versterken

Adaptatie is het proces van aanpassing aan het huidige of toekomstige klimaat en aan zijn effecten, om de nefaste gevolgen ervan af te zwakken of gunstige opportuniteiten te benutten. We streven naar een integratie van klimaat-adaptiestrategieën (noodplanning, ontharden, vergroenen, ruimte maken voor water, ventileren, het beheersen van warmteopname en afschermen van klimaatrisico's) in alle facetten van het lokaal beleid, zodat bestaande en toekomstige risico's van hittestress, droogte en wateroverlast kleiner worden.

We vertalen deze ambitie o.a. in de volgende drie operationele doelstellingen, die de lokale vertaling zijn van de doelstellingen van het Vlaamse klimaatadaptatieplan.³ Deze zijn telkens ook gekoppeld met impactindicatoren. Daarnaast worden er nog bijkomende operationele doelstellingen beschreven in punt 3. Al deze operationele doelstellingen hebben gemeenschappelijk dat ze de impact van het klimaat willen stabiliseren op het huidige niveau, ondanks de oplopende klimaateffecten door de wijzigende klimaattoestand.

2.2.1 Hittestress

OD 2.2⁴ We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet toeneemt in vergelijking met 2025.

- *Indicator:* Hittegerelateerde sterfte ⁵
- *Eenheid:* Absoluut cijfer
- *Streefwaarde:* Geen toename in hittegerelateerde sterfgevallen (zelfde waarde als basisjaar)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1 hittegerelateerd sterfgeval per jaar volgens klimatologisch gemiddelde 2000-2019
- *Basisjaar:* 2019
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid:* 7 hittegerelateerde sterfgevallen per jaar in 2050
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Extreme hitte
- *Kwetsbare groepen:* Ouderen, kinderen, mensen in slechte huisvesting, inwoners in sociaal kwetsbare wijken, mensen met chronische ziektes
- *Bron:* [Hitte-impacttool Departement Zorg](#)

³ Bron: <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/vlaams-klimaatadaptatieplan>

⁴ Deze code verwijst naar de tabellen in punt 3 van dit addendum.

⁵ Dit is het geschatte aantal sterfgevallen, tijdens een enkele zomerperiode (1 april - 30 september), die veroorzaakt worden door hitte. Deze gegevens kwamen tot stand door gegevens rond temperatuur en sterfte met elkaar te combineren voor elke zomer tussen 2000-2019. Meer info vindt u in de handleiding en rapport over de hitte-impacttool.

2.2.2 Droogte

OD 7.3 Regenwater en rivierwater houden we zo veel mogelijk vast voor mogelijk hergebruik en ter aanvulling van het grondwaterpeil, zodat we risico's op watertekorten in 2040 beperken tot deze van 2025.

- *Indicator:* Hydrologische droogte: aandeel waterlopen in de gemeente dat (bijna) droogvalt in een gemiddeld jaar⁶
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (3,4% bijna droge waterlopen in de gemeente)
- *Streefjaar:* 2040
- *Basisjaar waarde:* 3,4 % bijna droge waterlopen tijdens een droogte die gemiddeld om de twee jaar voorkomt in de periode 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Droogte en waterschaarste
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 20,9%
- *Bron:* VMM klimaatportaal [via provincies in cijfers](#)

2.2.3 Wateroverlast

OD 7.4 We zetten in op het stimuleren van ontharding en dragen zelf ons steentje bij om overstromingsrisico's in 2040 te beperken tot deze van het huidige klimaat van 2025.

- *Indicator:* Gebouwen met risico op wateroverlast⁷
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (2,4 % gebouwen met wateroverlast)
- *Streefjaar:* 2040
- *Basisjaar waarde:* 2,4% gebouwen met risico op wateroverlast volgens het gemiddelde klimaat tussen 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005
- *Bedreiging die wordt aangepakt:* Wateroverlast en overstromingen
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 4,8%
- *Bron:* VMM Klimaatportaal via [provincies in cijfers](#).

⁶ Bijna droge waterlopen in een gemiddeld jaar (% met minder dan 0,25 liter/seconde): aandeel van de bijna droge waterlopen waar het debiet (excl. lozingen) onder de 0,25 l/s zakt tijdens een droge periode die om de 2 jaar voorkomt.

⁷ Aantal gebouwen dat getroffen wordt door afstroming bij intense regenval met een kans van eenmaal in de 1.000 jaar. Dit omvat ook de gebouwen met een grotere kans tot wateroverlast.

2.3 Energiearmoede verlichten

Hoe zorgen we ervoor dat de klimaattransitie sociaal rechtvaardig gebeurt? Heel wat mensen kunnen hun energiefactuur nu al met moeite betalen. Bovendien zal wetgeving rond ETS2⁸ naar alle waarschijnlijkheid zorgen voor hogere prijzen voor fossiele brandstoffen. De strijd tegen energiearmoede is daarom vanaf 2025 een derde, nieuwe pijler van het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie, naast mitigatie en klimaatadaptatie.

Tijdens de komende legislatuur zet Kasterlee zich in om energiearmoede outreachend op te sporen en in kaart te brengen. Daarnaast gaat ook de lokale adviescommissie geoptimaliseerd worden. Hierbij zijn samenwerkingen cruciaal. Dit alles wordt verder uitgediept in het energiearmoedeplan. De acties in het energiearmoedeplan dragen bij aan het behalen van de operationele doelstellingen die we hieronder beschrijven.

Op Vlaams niveau zal het Vlaams sociaal klimaatplan ondersteuning bieden om de eventuele negatieve gevolgen van de ETS2 regelgeving te mitigeren.

We nemen daarom de volgende doelstelling op: We verminderen de energiearmoede in de periode 2025-2030 om zo een rechtvaardige transitie mogelijk te maken.

In Vlaanderen ervaarde, in 2022, 16,4% van de huishoudens een vorm van energiearmoede.⁹ Gezinnen in energiearmoede besparen zodanig op hun verbruik dat ze hun woning niet adequaat verwarmen (koude energiearmoede), kampen met veel te hoge energiekosten in verhouding tot hun inkomen en/of vrezen om financiële redenen hun woning niet te kunnen verwarmen (warme energiearmoede). Zo stapelen schulden op of zetten gezinnen zichzelf in de kou om deze te vermijden. Op basis van een vergelijking van verschillende indicatoren rond armoede kunnen we een inschatting maken van hoeveel mensen zich in energiearmoede bevinden. De inschatting is dat het aandeel gezinnen in energiearmoede in Kasterlee vermoedelijk lager ligt.¹⁰ Het aandeel van de huishoudens dat aangeeft moeilijkheden te hebben om de factuur voor energie en water te betalen (3,6%), ligt in Kasterlee lager dan het gemiddelde in Vlaanderen.¹¹

⁸Bron: <https://www.vlaanderen.be/veka/energie-en-klimaatbeleid/energie-en-klimaatbeleid-voor-ondernemingen/beleidskader-ets2>

⁹ Bron: Barometer Energiearmoede: [https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer Energiearmoede 2023 DEF](https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer%20Energiearmoede%202023%20DEF)

¹⁰ Bron: Armoederapport [PinC](#)

¹¹ Bron: Betalingsmoeilijkheden energie en water uit de stads en gemeentemonitor via [PinC](#). Cijfers voor 2023.

Deze doelstelling wordt verder geconcretiseerd in nieuwe operationele doelstellingen rond lokaal beschikbare en relevante indicatoren zoals hieronder omschreven.

2.3.1 Betalingsmoeilijkheden

Ontbindt een leverancier het contract met een gezin vanwege betaalachterstanden? En vindt dat gezin niet tijdig een andere leverancier? Dan wordt hij klant bij de distributienetbeheerder Fluvius. Die neemt in Vlaanderen de rol van sociale leverancier op zich. Het aantal huishoudens beleverd door de sociaal leverancier is de meest geschikte lokale indicator om het aantal gezinnen met betalingsmoeilijkheden op te volgen.

De cijfers voor elektriciteit en aardgas liggen uit elkaar omdat niet iedereen een aardgascontract heeft en omdat de verbruiksprofielen en prijzen voor deze twee markten erg verschillen.

OD 4.3 Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.

- *Indicator 1:* Huishoudelijke afnemers beleverd door Fluvius als sociale leverancier wegens wanbetaling voor elektriciteit en gas
 - *Eenheid:* % en absoluut
 - *Streefwaarde elektriciteit:* 1,1% of 95 gezinnen (Basiswaarde*0,75)
 - *Streefwaarde aardgas:* 0,9% of 65 gezinnen (Basiswaarde*0,75)
 - *Streefjaar:* 01/01/2030
 - *Basisjaar waarde elektriciteit:* 1,5% of 127 gezinnen
 - *Basisjaar waarde aardgas:* 1,0% of 86 gezinnen
 - *Basisjaar:* 01/01/2025
 - *Bron:* [Open Data Fluvius](#)
- *Indicator 2:* nieuwe afnemers met een budgetmeter
 - *Eenheid:* reductie nieuwe budgetmeters met 25%
 - *Streefwaarde elektriciteit:* 30
 - *Streefwaarde aardgas:* 34
 - *Streefjaar:* 01/01/2030
 - *Waarde 2030 ongewijzigd beleid elektriciteit:* 40
 - *Waarde 2030 ongewijzigd beleid aardgas:* 45
 - *Basisjaar:* 01/01/2026
 - *Bron:* [Open data Fluvius](#)

2.3.2 Sociale huisvesting

Sociale woningen zijn een sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel. Ze combineren drie doelen: betaalbaar wonen, verlaagde energiekosten en verminderde uitstoot voor een publiek dat onvoldoende terecht kan op de private koop- of huurmarkt. De uitbreiding en renovatie van het patrimonium samen met de woonmaatschappijen is dus een belangrijk voorbeeld van sociaal klimaatbeleid.

Het huidige bindend sociaal objectief (BSO) voor de uitbreiding van het patrimonium loopt eind 2025 af. Dit is het minimumaandeel sociale woningen dat er zou moeten zijn. De Vlaamse Regering engageert zich in het regeerakkoord en de beleidsnota Wonen om vanaf 2026 werk te maken van een nieuw BSO. Concreet wil ze een gewestelijk minimumdoel vooropstellen, dat wordt vertaald naar de werkingsgebieden van de woonmaatschappijen. Lokale besturen krijgen daarbij de ruimte om, in overleg binnen hun werkingsgebied, mee te bepalen hoe dit doel wordt ingevuld. Lokale besturen hebben heel wat instrumenten om dit BSO te realiseren via eigen patrimonium of door woningen in te huren.

OD 4.4 We aligneren het aandeel sociale huurwoningen in de gemeente met de doelstellingen van het sociaal bindend objectief.

- *Indicator:* Officiële statistiek sociale huurwoning per 100 particuliere huishoudens
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Basisjaar waarde:* 5,1 sociale huurwoningen per 100 huishoudens en 417 verhuurde sociale woningen in totaal, t.o.v. 5,2 sociale huurwoningen per 100 huishoudens in het werkingsgebied van de woonmaatschappij
- *Basisjaar:* 01/01/2023
- *Streefwaarde sociale woningen:* Nieuw bindend sociaal objectief woonmaatschappij vanaf 2026 ¹²
- *Streefjaar:* 01/01/2030
- *Bron:* [Agentschap wonen in Vlaanderen – provincies in cijfers](#)

¹² De finale cijfers worden in de loop van 2026 gecommuniceerd.

2.3.3 Energienorm woningen

Volgens de minimale woonkwaliteitsnormen dient in 2030 elke halfopen en vrijstaande woning energielabel E (of beter) te halen¹³. Rijwoningen en appartementen dienen minstens energielabel D te hebben. Een woning die niet voldoet aan deze energienorm kan geen conformiteitsattest meer halen, kan ongeschikt verklaard worden en het verhuren ervan is niet toegelaten. Vanaf 2028 mag de huur van dergelijke woningen ook niet langer geïndexeerd worden. Op deze manier worden verhuurders gestimuleerd om te renoveren, zodat de energiefactuur van de huurders omlaag kan. Lokale besturen kunnen verhuurders richting het ondersteuningsaanbod gidsen.

Omdat de meeste mensen in energiearmoede huren en omdat er meer beleidsinstrumenten zijn om deze energienorm te handhaven op de huurmarkt, focussen we hier op huurwoningen.

OD 4.5 Kasterlee ondersteunt huurders en verhuurders in het behalen van een verbeterde energienorm.

- *Indicator:* EPC's residentiële eenheden (verhuur): EPC-label E of F (t.o.v. EPC's huur) – gemiddelde van de voorbije vijf jaar
- *Eenheid:* % van het privaat patrimonium met label E of F
- *Basiswaarde (gemiddelde 2020-2024):* 17,8%
- *Streefcijfer:* 0%
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/veilig-gezond-en-kwaliteitsvol-wonen/woningkwaliteitsnormen/minimaal-epc-label-vanaf-2030)

¹³ Zie ook: <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/veilig-gezond-en-kwaliteitsvol-wonen/woningkwaliteitsnormen/minimaal-epc-label-vanaf-2030>

3 Speerpunten en doelstellingen 2026-2030

Speerpunten	Mitigatie	Adaptatie	Energie- armoede
1. Gemeentelijk patrimonium -40% CO ₂ tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	☒	☐	☐
2. Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	☐	☒	☐
3. Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	☒	☒	☒
4. Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	☒	☐	☒
5. Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	☐	☒	☐
6. Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	☒	☐	☒
7. Systematische keuze voor alternatief vervoer	☒	☐	☒
8. Burgerparticipatie	☒	☒	☒
9. Lokale en circulaire economie	☒	☐	☐
10. Sociaal energie- en klimaatbeleid	☐	☐	☒

Onderstaand worden de speerpunten opgesomd, met de daarbij horende operationele doelstellingen¹⁴ en geven we aan of de doelstelling gericht is op mitigatie (M), klimaatadaptatie (A) of het tegengaan van energiearmoede (E).

3.1 Speerpunt 1: Gemeentelijk patrimonium -40% CO₂ tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 1.1	M	We reduceren het primair energieverbruik en de CO ₂ -uitstoot van onze gebouwen en technische installaties (exclusief erfgoed) om bij te dragen aan een totale energiereductie van 40% t.o.v. referentiejaar 2011.	AC000079
OD 1.2	M	We verhogen de productie van hernieuwbare energie op onze gemeentelijke gebouwen.	AC000078 AC000080
OD 1.3	M	We bekijken systematisch de alternatieven voor het standaardvervoer binnen het gemeentelijk wagenpark. Bij aankoop van nieuwe rijtuigen kiezen we systematisch voor elektrisch, als de technische aspecten dit mogelijk maken.	
OD 1.4	M	Voor de openbare verlichting schakelen we over op 100% LED tegen 2028.	AC000077
OD 1.5	M	We gebruiken geen handgereedschappen of kleine toestellen meer op fossiele brandstof als de technische specificaties dit toelaten.	

¹⁴ Operationele doelstellingen die aangepast of nieuw zijn, worden in het vet weergegeven.

3.2 Speerpunt 2: Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 2.1	A	We transformeren het openbaar domein tot klimaatbestendige sites die hittestress, droogte en wateroverlast verminderen.	AC000076 AC000081 AC000112
OD 2.2	A	We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet toeneemt in vergelijking met 2025.	AC000081 AC000112
OD 2.3	A	We bundelen riolerings- en wegenwerken om onze straten in één stap klimaatproof te maken.	
OD 2.4	A	We zorgen voor leefbaar groen nabij de woonkernen volgens de 3 - 30 - 300 regel, en houden rekening met het voorkomen van hittestress.	AC000081 AC000112

3.3 Speerpunt 3: Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 3.1	A	We halveren het verlies aan open ruimte ten laatste tegen 2030. Tegen ten laatste 2040 mag er geen bijkomend extra ruimtebeslag zijn in de open ruimte.	AC000088 AC000089 AC000090
OD 3.2	A	We ondersteunen kwalitatieve kernversterking. Naast extra toegankelijk buurtgroen zetten we in op het verhogen van de leefdichtheid (het aantal inwoners per bebouwde ha) in de kernen.	AC000088 AC000089 AC000122

3.4 Speerpunt 4: Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 4.1	M/E	We streven ernaar om de renovatiesnelheid te verhogen tot 2% van de woningen per jaar, zodat in 2050 alle woningen even energiezuinig zijn als een moderne nieuwbouwwoning (label A).	AC000012 AC000086
OD 4.2	M	We verbeteren de energieprestaties van niet-residentiële gebouwen en installaties.	AC000012
OD 4.3	E	Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.	AC000035 AC000040
OD 4.4	E	We aligneren het aandeel sociale huurwoningen in de gemeente met de doelstellingen van het bindend sociaal objectief.	AC000041

OD 4.5	E/M	Kasterlee ondersteunt huurders en verhuurders in het behalen van een verbeterde energienorm met bijkomende focus op kwetsbare huishoudens.	AC000121
--------	-----	--	----------

3.5 Speerpunt 5: Systematische keuze voor alternatief vervoer

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 5.1	M	We stimuleren dat minstens 40% van de verplaatsingen in onze gemeente te voet, per (elektrische) fiets, step of openbaar vervoer gebeuren.	AC000095 AC000102
OD 5.2	M/E	We voeren een stimulerend beleid om duurzame mobiliteit een boost te geven.	AC000099 AC000147
OD 5.3	M/E	Kasterlee ondersteunt de implementatie van initiatieven uit de vervoerregio.	
OD 5.4	M/E	We realiseren, waar nodig, nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad.	AC000112

3.6 Speerpunt 6: Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 6.1	M	We verhogen de productie en opslag van hernieuwbare stroom in de gemeente in lijn met het regionale doel om 32% het lokaal energieverbruik uit hernieuwbare energiebronnen te halen.	AC000078 AC000079
OD 6.2	M	We ondersteunen de productie van groene warmtevoorziening in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare energiebronnen te halen.	AC000079

3.7 Speerpunt 7: Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 7.1	A	We zetten in op gezonde bodems, grondwater en verbetering van de bodemstructuur in de landbouw.	AC000115 AC000116 AC000118 AC000132
OD 7.2	A	We zetten in op zuivere waterlopen en grachten.	AC000108

OD 7.3	A	Regenwater en rivierwater houden we zo veel mogelijk vast voor mogelijk hergebruik en ter aanvulling van het grondwaterpeil, zodat we risico's op watertekorten in 2040 beperken tot deze van 2025.	AC000113 AC000114
OD 7.4	A	We zetten in op het stimuleren van ontharding en dragen zelf ons steentje bij om overstromingsrisico's in 2040 te beperken tot deze van het huidige klimaat van 2025.	AC000110 AC000111
OD 7.5	A	We optimaliseren de opvang van hemelwater voor hergebruik bij openbare gebouwen.	
OD 7.6	A	We zetten in op een duurzaam natuur- en bosbeheer.	AC000117
OD 7.7	A	We maken onze groenblauwe netwerken toegankelijk voor iedereen.	AC000064

3.8 Speerpunt 8: Burgerparticipatie

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 8.1	M/A/E	Informereren, sensibiliseren, engageren en betrekken van verschillende doelgroepen rond het klimaatthema.	AC000085
OD 8.2	M/A/E	We zetten in op coöperatieve en participatieve projecten rond het klimaatthema.	AC000096

3.9 Speerpunt 9: Lokale en circulaire economie

Nr.	M/A/E	Operationele doelstelling	Verwijzing MJP
OD 9.1	M	We zetten in op afvalpreventie en bewustwording.	AC000144
OD 9.2	M	We zetten in op lokale en faire handelaars en producenten.	AC000112
OD 9.3	M	We stimuleren circulaire en lokale initiatieven.	AC000063 AC000084
OD 9.4	M	Als gemeentebestuur zetten we ons in om een bewust en duurzaam aankoopbeleid te voeren.	

3.10 Speerpunt 10: Sociaal energie- en klimaatbeleid

Gemeente Kasterlee kiest ervoor om een sociaal energie- en klimaatbeleid te voeren. Om hier blijvend de aandacht op te vestigen wordt dit toegevoegd als bijkomend speerpunt.

Bij het opstellen en uitvoeren van acties rond energie en klimaat schuilt het risico dat deze acties ongelijkheid in de hand werken.

Inwoners die minder welvarend zijn, kunnen proportioneel meer geraakt worden door de risico's van klimaatverandering, maar hebben vaak niet meer (of zelfs minder) baat bij de genomen acties. Zo zullen kwetsbare groepen de kosten van de energietransitie harder voelen en zullen ze sneller in energiearmoede terecht kunnen komen. Daarnaast kunnen ze ook minder makkelijk deelnemen aan de energietransitie omdat investeringen in hernieuwbare energie of energetische renovaties minder haalbaar zijn.

Om kansen ten volle te kunnen benutten zal Kasterlee in de verschillende beleidsdomeinen die met klimaat en energie in de brede zin in aanraking komen, telkens de toets doen om na te gaan welke maatschappelijke effecten een beleidsbeslissing kan veroorzaken. In deze zin zal sociaal energie- en klimaatbeleid als een rode lijn doorheen de verschillende acties lopen.

4 Steracties

4.1 Mitigatie

Uit bovenstaande doelstellingen worden drie acties op vlak van mitigatie uitgelicht als steractie. Het zijn acties van het lokaal bestuur om in te zetten op een daling van de CO₂-uitstoot. Ze betrekken minstens drie verschillende sleutelsectoren op vlak van de uitstoot. Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook de verwachte energiebesparing, verwachte extra hernieuwbare energieproductie en CO₂-reductie weergegeven.

Titel	We investeren in zonnepanelen op gemeentelijke daken.
Omschrijving	We investeren waar mogelijk in bijkomende hernieuwbare energie voor onze gemeentelijke gebouwen.
Implementatiekost	We investeren via burgerparticipatie via een stroomafnameovereenkomst dus er is geen implementatiekost.
Verwachte energiebesparing	Geschat jaarlijks zelfverbruik en energiebesparing van 41,16 MWh.
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	Geschatte jaarlijkse productie van 62,52 MWh.
Verwachte CO ₂ -reductie	7 ton CO ₂ /jaar

Titel	We verleden 100% van onze openbare verlichting.
Omschrijving	Tegen 2028 zal alle openbare verlichting verled zijn. Op 1/1/2026 zijn er al 3.042 lichtpunten van de 3.676 verled, wat neerkomt op een percentage van 83%.
Implementatiekost	1.023.133 euro
Verwachte energiebesparing	Ten opzichte van 2025 zal er in 2028 ± 100.000 kWh minder verbruikt worden door de openbare verlichting.
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	/
Verwachte CO ₂ -reductie	174 ton CO ₂ /jaar

Titel	We zetten in op renovatiebegeleiding voor particulieren.
Omschrijving	Via intergemeentelijke samenwerking zetten we in op renovatiebegeleiding, sensibilisering en informatieverspreiding voor particulieren.
Implementatiekost	Geen, volledig gesubsidieerd via intergemeentelijk samenwerkingsproject Wonen
Verwachte energiebesparing	4.160 MWh primair energieverbruik
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	3.299 MWh bijkomende hernieuwbare energie
Verwachte CO ₂ -reductie	900ton CO ₂ /jaar

4.2 Adaptatie

Uit bovenstaande doelstellingen worden drie acties op vlak van adaptatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op klimaatadaptatie en meer bepaald op de meest relevante klimaatrisico's en meest kwetsbare sectoren.

Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke resultaten van deze actie verwacht wordt en hoe deze zullen bijdragen aan de indicatoren op vlak van klimaatadaptatie.

Titel	Tegeltaxi 2026-2031
Omschrijving	De gemeente stimuleert en ondersteunt inwoners die willen ontharden op eigen terrein. Na de ontharding moet er levend groen worden voorzien.
Implementatiekost	468 euro per jaar (aankoop bigbags en werkuren TD, geraamd op 4 adressen per jaar op basis voorbije jaren).
Verwachte resultaten	Extra ontharding en vergroening op privaat terrein.
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	20m ³ per jaar minder verharding op privaat domein.

Titel	Uitbereiding bomenbestand
Omschrijving	De gemeente zoekt steeds naar geschikte locaties voor nieuwe (toekomst)bomen.
Implementatiekost	±120 euro per boom.
Verwachte resultaten	Extra bomen op het grondgebied.
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Ieder jaar worden er straten en pleintjes bekeken i.f.v. de mogelijkheid voor volledig nieuwe bomen aan te planten of vervanging van de bestaande bomen dewelke aan het einde van hun levensduur zitten.

Titel	Duurzaam onderhoud van het bestaande bomenbestand.
Omschrijving	We zetten in op een duurzaam beheer van ons bomenbestand om onze bomen zo vitaal mogelijk te houden zodat we maximaal kunnen behouden. Het zijn immers grote volwassen bomen dewelke een grote meerwaarde zijn voor ons klimaat.
Implementatiekost	35.000 euro per jaar.
Verwachte resultaten	Een vitaal bomenbestand.
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Maximaal behoud van onze bomen. We zien dat bomen het steeds moeilijker krijgen door o.a. het klimaat, ziektes, enz. Door deze op te volgen en te beheren, indien nodig, trachten we het bomenbestand gezond te houden.

4.3 Energiearmoede

Uit bovenstaande doelstellingen wordt één actie op vlak van energiearmoede uitgelicht als steractie. Het is de belangrijkste actie van het lokaal bestuur om in te zetten op het verminderen van energiearmoede. Voor deze actie wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke kwetsbare groepen met deze actie worden beoogd.

Titel	We werken samen met de energiesnoeiërs om woningkwaliteit en energiebesparing te stimuleren bij kwetsbare groepen.
Omschrijving	De energiesnoeiërs voeren energiescans uit voor kwetsbare groepen. Dit om energiebesparingen te kunnen doorvoeren en woningkwaliteit te verbeteren.
Welke kwetsbare groepen worden met deze actie beoogd	Ouderen, mensen in slechte huisvesting en inwoners in sociaal kwetsbare wijken.

5 Klimaatbegroting

Totaal gemeentelijk budget voorzien voor acties in het kader van het klimaatactieplan in deze legislatuur: € 6.610.093,70.

Om dit klimaatbudget vast te stellen, is gekeken naar relevante budgetposten in het reeds goedgekeurde meerjarenplan, voor elk operationeel doel. De acties om deze doelen te bereiken worden gefinancierd uit deze budgetposten.

Sommige budgetposten worden volledig gebruikt voor acties die bijdragen aan de doelstellingen. Andere budgetposten worden maar gedeeltelijk hiervoor ingezet. Bij de budgetposten die slechts gedeeltelijk worden gebruikt, kan niet exact bepaald worden welk deel wel en welk deel niet bijdraagt aan de doelstellingen.

Dit totale klimaatbudget is bijgevolg een overschatting en dient met de nodige nuanceringsbekeken te worden.